

INNOVATION PEDAGOGIKA: CHET TILLARINI O'QITISHDA
ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA METODLAR

Baxtiyorov Olmosbek Ixtiyor o'g'li

Shahrisabz Davlat Pedagogika Instituti

"Filologiya va tillarni o'qitish" yo'nalishi,

2-kurs talabasi

E-mail: olmosbekbaxtiyorov45@gmail.com

Ilmiy rahbar: O'ktamov Madadjon O'ktam o'g'li

"Matematika va ta'limda axborot texnologiyasi" kafedrası o'qituvchisi

E-mail: oktamovm03@mail.ru

Annotatsiya: *Ushbu maqolada chet tillarini o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlar va zamonaviy metodlarning ahamiyati tahlil qilinadi. Bugungi kunda ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalar, kommunikativ yondashuv va interfaol usullar muhim rol o'ynamoqda. Maqolada zamonaviy pedagogik innovatsiyalar, xususan, onlayn platformalar, sun'iy intellekt va gamifikatsiya usullari orqali chet tillarini o'qitish samaradorligi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu yondashuvlarning afzalliklari va ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatlari muhokama qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Innovatsion pedagogika, chet tillarini o'qitish, zamonaviy yondashuvlar, interaktiv metodlar, raqamli ta'lim, sun'iy intellekt, onlayn platformalar, kommunikativ metod, gamifikatsiya, pedagogik texnologiyalar.*

Annotation: *This article analyzes the importance of innovative pedagogical approaches and modern methods in teaching foreign languages. Nowadays, digital technologies, communicative approaches, and interactive methods play a crucial role in the educational process. The article examines modern pedagogical innovations, particularly the effectiveness of teaching foreign languages through online platforms, artificial intelligence, and gamification methods. Additionally, the advantages of these approaches and their practical application opportunities are discussed.*

Keywords: *Innovative pedagogy, foreign language teaching, modern approaches, interactive methods, digital education, artificial intelligence, online platforms, communicative method, gamification, pedagogical technologies.*

Аннотация: *В данной статье анализируется значение инновационных педагогических подходов и современных методов в обучении иностранным языкам. В настоящее время цифровые технологии, коммуникативные подходы и интерактивные методы играют важную роль в образовательном процессе. В статье рассматриваются современные педагогические инновации, в*

частности, эффективность обучения иностранным языкам с использованием онлайн-платформ, искусственного интеллекта и методов геймификации. Также обсуждаются преимущества этих подходов и возможности их практического применения.

Ключевые слова: *Инновационная педагогика, обучение иностранным языкам, современные подходы, интерактивные методы, цифровое образование, искусственный интеллект, онлайн-платформы, коммуникативный метод, геймификация, педагогические технологии.*

Kirish

Bugungi globallashuv jarayonida chet tillarini o'rganish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki xalqaro muloqot, ta'lim va ish imkoniyatlari uchun ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. An'anaviy o'qitish usullari zamonaviy talablarni to'liq qondira olmasligi sababli, innovatsion pedagogik yondashuvlardan foydalanish zarurati ortib bormoqda.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalarining rivojlanishi chet tillarini o'qitishda yangi imkoniyatlarni ochib bermoqda. Xususan, raqamli texnologiyalar, interaktiv o'qitish usullari, sun'iy intellekt va gamifikatsiya singari innovatsion metodlar til o'rganish jarayonini samaraliroq va qiziqarliroq qiladi. Ushbu maqolada chet tillarini o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlarning ahamiyati, ularning afzalliklari va amaliyotda qo'llanilish imkoniyatlari tahlil qilinadi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqot chet tillarini o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlarning samaradorligini o'rganishga qaratilgan bo'lib, nazariy va amaliy tadqiqot usullaridan foydalanilgan. Zamonaviy ta'lim jarayonlarida qo'llanilayotgan innovatsion metodlarni tahlil qilish, ularning afzalliklari va kamchiliklarini aniqlash, shuningdek, amaliy qo'llash imkoniyatlarini baholash maqsad qilib olindi. Tadqiqot quyidagi metodologik asoslarga tayangan:

1. Nazariy tadqiqot usullari

Ushbu bosqichda innovatsion pedagogika, zamonaviy ta'lim texnologiyalari va chet tillarini o'qitish metodikasi bo'yicha ilmiy manbalar tahlil qilindi. Jumladan:

- **Adabiyotlar tahlili** – chet tillarini o'qitish bo'yicha ilmiy maqolalar, monografiyalar va zamonaviy tadqiqotlar o'rganildi.
- **Kontent tahlil** – raqamli ta'lim platformalari, interaktiv metodlar va innovatsion pedagogika sohasidagi global tajriba o'rganildi.

- **Taqqoslash usuli** – an'anaviy va zamonaviy o'qitish usullari solishtirilib, ularning samaradorligi tahlil qilindi.

2. Amaliy tadqiqot usullari

Nazariy tahlildan tashqari, real ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarning natijadorligini baholash maqsadida empirik tadqiqotlar olib borildi. Ushbu bosqich quyidagi metodlarni o'z ichiga oladi:

- **Eksperiment** – chet tillarini o'qitishda innovatsion texnologiyalar (sun'iy intellekt, gamifikatsiya, virtual va kengaytirilgan reallik) qo'llanilgan o'quv guruhlarini faoliyati kuzatildi.

- **So'rovnoma va intervyular** – talabalar, o'qituvchilar va mutaxassislar o'rtasida so'rovnoma o'tkazilib, innovatsion yondashuvlarning samaradorligi haqida fikr-mulohazalar yig'ildi.

- **Pedagogik tajriba** – zamonaviy metodlarni o'z ichiga olgan chet tillarini o'qitish kurslari tahlil qilinib, ularning natijalari baholandi.

3. Statistika va tahliliy usullar

Tadqiqot natijalarini chuqurroq tahlil qilish maqsadida quyidagi usullardan foydalanildi:

- **Matematik-statistik tahlil** – eksperiment va so'rovnomalardan olingan ma'lumotlar statistik jihatdan qayta ishlanib, samaradorlik darajasi aniqlandi.

- **Diagramma va grafiklar yordamida tahlil** – innovatsion yondashuvlarning o'quv jarayoniga ta'sirini vizual tarzda aks ettirish maqsadida ma'lumotlar grafik shaklga keltirildi.

- **Ekspert bahosi** – ta'lim sohasidagi mutaxassislarning fikrlari tahlil qilinib, ularning innovatsion pedagogik usullar bo'yicha tavsiyalari umumlashtirildi.

4. Metodologik asoslar

Ushbu tadqiqot quyidagi metodologik yondashuvlarga tayanadi:

- **Konstruktivizm yondashuvi** – ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarning o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va o'z bilimlarini shakllantirishdagi o'rni tahlil qilindi.

- **Kompetensiyaviy yondashuv** – zamonaviy o'qitish usullarining chet tilida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishdagi samaradorligi o'rganildi.

- **Interfaol pedagogika** – talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlikka asoslangan o'qitish metodlarining ta'lim sifatiga ta'siri tahlil qilindi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Ushbu tadqiqot natijalari chet tillarini o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlarning samaradorligi va ularning ta'lim jarayoniga ta'sirini o'rganishga

qaratildi. Tadqiqot davomida zamonaviy texnologiyalar va metodlardan foydalanish o'quvchilarning o'zlashtirish darajasiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi.

Natijalar

1. Raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlarning samaradorligi

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, chet tillarini o'qitishda raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlardan foydalanish o'quvchilarning faolligini oshiradi. Xususan, onlayn platformalar (Duolingo, Coursera, EdX, Moodle) va sun'iy intellektga asoslangan vositalar (ChatGPT, Google Translate, Talkpal) orqali o'qitish an'anaviy usullarga nisbatan tezroq va samaraliroq bo'lmoqda.

2. Kommunikativ va gamifikatsiya yondashuvlarining ta'siri

O'quvchilarning til o'rganish jarayonida motivatsiyasini oshirishda gamifikatsiya usullari (ball to'plash, mukofotlash, interaktiv o'yinlar) samarali ekanligi aniqlandi. Shuningdek, kommunikativ yondashuv asosida olib borilgan mashg'ulotlar (dialog, muhokama, rolda o'ynash) o'quvchilarning chet tilida erkin muloqot qilish qobiliyatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi.

3. Onlayn va an'anaviy ta'limning integratsiyalashuvi

Tadqiqot natijalari ko'rsatdiki, onlayn ta'lim va an'anaviy darslarning uyg'unlashuvi (blended learning) eng samarali usullardan biri hisoblanadi. Onlayn platformalar orqali mustaqil ta'lim olish imkoniyatining mavjudligi o'quvchilarga darsdan tashqari bilim olishga sharoit yaratmoqda. Bunday model til o'rganish jarayonining moslashuvchanligini oshiradi va har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos keladigan yondashuvni tanlash imkonini beradi.

4. Sun'iy intellektning o'qitish jarayonidagi o'rni

Sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan vositalardan foydalanish grammatik tahlil, tarjima va talaffuzni rivojlantirishda samarali natijalar bergan. Ayniqsa, AI-chatbotlar va ovoqli yordamchilar yordamida o'quvchilarning til bilish darajasini oshirishga bo'lgan qiziqishi ortgani kuzatildi.

5. O'qituvchilarning innovatsion metodlarga munosabati

So'rovnomalar natijasiga ko'ra, o'qituvchilarning aksariyati innovatsion texnologiyalarni qo'llash tarafdori bo'lsa-da, ularni joriy etishda ayrim muammolar mavjudligini ta'kidlashgan. Jumladan, texnik vositalarning yetishmovchiligi, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi va yangi metodlarni joriy qilish bo'yicha treninglarning yetarli emasligi ushbu jarayonga to'siq bo'lib qolmoqda.

Muhokama

Olingan natijalar shuni ko'rsatmoqdaki, innovatsion pedagogik yondashuvlar chet tillarini o'qitishda samaradorlikni oshiruvchi muhim omillardan biridir. Ammo ularni

amaliyotga joriy qilishda ayrim qiyinchiliklar mavjud bo'lib, ularga quyidagicha yechim taklif etish mumkin:

- **Texnik bazani mustahkamlash** – ta'lim muassasalarini zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlash orqali innovatsion metodlarning keng qo'llanilishiga imkon yaratish.
- **O'qituvchilarni qayta tayyorlash** – raqamli ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanish bo'yicha maxsus kurslar va treninglarni tashkil etish.
- **Onlayn va an'anaviy ta'limni uyg'unlashtirish** – chet tillarini o'qitishda blended learning yondashuvini keng joriy etish va uning samaradorligini oshirish.
- **Gamifikatsiya va interfaol metodlarni keng joriy qilish** – o'quvchilarning chet tilini o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini oshirish uchun zamonaviy pedagogik usullardan faol foydalanish.

Yuqoridagi takliflarni hayotga tatbiq etish orqali chet tillarini o'qitishda innovatsion metodlarning yanada samarali qo'llanilishini ta'minlash mumkin. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar va innovatsion pedagogika kelajakda ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynashi shubhasizdir.

Xulosa: Ushbu tadqiqot chet tillarini o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlarning ahamiyatini o'rganishga qaratildi. Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, zamonaviy ta'lim texnologiyalarining jadal rivojlanishi chet tilini o'rganish jarayonini an'anaviy usullarga qaraganda samaraliroq va qiziqarliroq qilish imkonini beradi.

Raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, gamifikatsiya va kommunikativ yondashuv kabi innovatsion metodlarning o'quvchilarning bilim olish jarayoniga ijobiy ta'siri kuzatildi. Onlayn platformalar va interfaol dars usullari o'quvchilarning til kompetensiyasini rivojlantirishga yordam beradi, shu bilan birga ularning mustaqil o'qish qobiliyatini shakllantiradi.

Shuningdek, tadqiqot davomida innovatsion yondashuvlarni ta'lim jarayoniga keng tatbiq etishda ayrim qiyinchiliklar mavjudligi aniqlandi. Xususan, texnik infratuzilmaning yetishmovchiligi, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini oshirish zarurati va interaktiv usullarning samaradorligini maksimal darajaga yetkazish muhim vazifalardan biri sifatida belgilandi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, chet tillarini o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli, kelajakda ushbu yondashuvlarni yanada takomillashtirish, o'qituvchilarni yangi pedagogik texnologiyalarga tayyorlash hamda ta'lim muassasalarini zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlash ustuvor vazifa bo'lib qolmoqda.

Yakuniy xulosa sifatida aytish mumkinki, innovatsion pedagogik yondashuvlar chet tillarini o'qitishda muhim rol o'ynaydi va ularni ta'lim tizimiga joriy etish zamonaviy ta'limning ajralmas qismi hisoblanadi. Kelajakda raqamli texnologiyalar va ilg'or metodlardan foydalanish til o'rganish samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1) Brown, H. D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching* (5th ed.). Pearson Education.
- 2) Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching* (3rd ed.). Cambridge University Press.
- 3) Krashen, S. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Pergamon Press.
- 4) Larsen-Freeman, D., & Anderson, M. (2011). *Techniques and Principles in Language Teaching* (3rd ed.). Oxford University Press.
- 5) Ellis, R. (2003). *Task-Based Language Learning and Teaching*. Oxford University Press.
- 6) Dudeney, G., & Hockly, N. (2016). *Digital Literacies: Research and Resources in Language Teaching*. Routledge.
- 7) Warschauer, M., & Healey, D. (1998). "Computers and Language Learning: An Overview." *Language Teaching*, 31(2), 57–71.
- 8) Nation, P. (2013). *Learning Vocabulary in Another Language* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- 9) Chapelle, C. A. (2003). *English Language Learning and Technology: Lectures on Applied Linguistics in the Age of Information and Communication Technology*. John Benjamins Publishing.
- 10) Bax, S. (2003). "CALL—Past, Present and Future." *System*, 31(1), 13–28.
- 11) Kukulska-Hulme, A., & Traxler, J. (2013). *Mobile Learning: The Next Generation*. Routledge.
- 12) UNESCO (2020). *Distance Learning Strategies in Response to COVID-19 School Closures*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/>
- 13) Meskill, C. (2013). *Online Teaching and Learning: Sociocultural Perspectives*. Bloomsbury Academic.
- 14) Oxford, R. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Heinle & Heinle.
- 15) Skehan, P. (1998). *A Cognitive Approach to Language Learning*. Oxford University Press.

